

Alone with/without yourself

Photography is a cunning technology – it lets to document the reality precisely, and at the same time it offers a tempting possibility to construct a new reality which visual representation is associated instinctively with the documentary by the viewer and seems to be of the same truthfulness. Arnis Balčus uses this particular contradiction showing deconstructed identity that is alone both with and without itself.

The development of fine art photography in Latvia has reached acceptable professional level, many photographers show their work in exhibitions, several artists stand out with individual approach to the medium and its content, and are known in other countries (e.g. Inta Ruka, Jānis Gleizds, Andrejs Grants). The work of these authors is in harmony with the best traditions of photography, represents the personality of the artist and perfectly corresponds the criteria that allow include this work in the category of "good fine art photography". But the artists of the younger generation rarely choose photography as the basic mean of expression, photo technology is mostly

used as one of several elements that compile a multimedia project or helps to create a mixed technique art work (e.g. Jānis Mitrēvics, Ritums Ivanovs).

Arnis Balčus is almost only photographer of the younger generation working with the traditional photography technique and talking to the viewer through his work in the alienated language of the postmodern age. Since 1996 A. Balčus participates in exhibitions, both in international projects (portraits exhibited in project "Moving ART", Copenhagen, 1996; self-portraits in "Living space", Vienna, 1997) and in individual exhibitions in Riga (1998).

A. Balčus mostly works in black and white photography using the advantages of this technology. His works are abstract, as all black and white photographs are, and plays with a borderline between documentary-like realism and artificial fantasies created in artist's mind that are united by the exploited model who is author himself. Almost every text about the art in age of postmodernism surely mentions the work of the photographer Cindy

Alone with/without yourself

Sherman. I suppose that here this reference is excusable because it is obvious that images created by A. Balčus represent constructed identities – everything that one might call real and true is illusion built up by social traditions.

Persons created by A. Balčus is always alone, lonely in search for their identity. The works might be at the same time vulgar and tasteless, expressive and provocative in their ambiguity, but they are just a form that is filled with content by the viewer. They play with visual clichés, simultaneously touching the tragic loss of the identity and speaking ironically of it. Already more than ten years ago Terry Eagleton wrote that "... typical postmodernist art work is playful, self-ironic, even schizophrenic, impudently using the language of commerce and market".

The Tragic (desperate search for identity, schizophrenic personality's need to belong to particular social group) and the Ordinary (the static format of the images, the abstraction of black and white photography) are reduced to the same level of banality: just like we know how to orient ourselves

led by patterns and image galleries provided by the advertising and entertainment industries.

The works introduce the "saints" of the postmodernist mythology: "outsiders" of the society. Their perversions and faults ever since the time when Vivienne Westwood met "Sex Pistols" are transformed into the cult objects of pop-culture and great marketing tool – transvestites and other sexual minorities, people with AIDS, prostitutes, junkies, representatives of all marginal subcultures and others. We can recognize it in images of A. Balčus because we are the children of the same mass culture. These are our split, uncertain and confused souls who have received only candies and sweet sounds of music, when waiting for answers to our questions and prayers and looking for our real Ego. When you are alone, the right time comes to look for versatility, conversation partners and strangers within yourself.

Alise Tifentāle
journalist

Vienatnē ar/prei sevi

Fotogrāfija ir viltīga tehnoloģija – tā vienlaikus ļauj precīzi dokumentēt realitāti, un tajā pašā laikā tā piedāvā vilinošu iespēju konstruēt savu realitāti, kuras vizuālā reprezentācija skatītājam neapzināti asociējas ar dokumentalitāti un šķiet tikpat patiesa. Arnis Balčus izmanto tieši šo pretrunu, rādot dekonstruētu identitāti, kura vienatnē ir gan ar, gan pret sevi.

Latvijas fotogrāfijas attīstība ir sasniegusi pieņemamu profesionālo līmeni, ne viens vien fotogrāfs rīko izstādes, vairāki autori izceļas ar īpašu pieeju šim medijam un tā saturam, un ir pazīstami arī citās valstīs (piemēram, Inta Ruka, Jānis Gleizds, Andrejs Grants). Šo autoru darbi lieliski papildina labākās foto tradīcijas, reprezentē autora personību un nevainojami atbilst tiem noteikumiem, kas ļauj darbus ierindot kategorijā "laba mākslinieciska fotogrāfija". Taču jaunās paaudzes mākslinieki reti izvēlas fotogrāfiju par izteiksmes pamatlīdzekli, foto tehnoloģija biežāk tiek izmantota kā viens no daudziem elementiem multimediju projektu veidošanā vai autortehnikas darbu radīšanā

(piemēram, Jānis Mitrēvics, Ritums Ivanovs).

Arnis Balčus pašlaik ir gandrīz vienīgais jaunās paaudzes fotogrāfs, kurš strādā tradicionālajā fotogrāfijas tehnikā un darbos uzrunā skatītāju atsvešinātajā postmodernā laikmeta valodā.

A. Balčus kopš 1996. gada piedalās izstādēs – gan starptautiskos projektos (portreti izstādīti projekta "Moving ART" ietvaros, Kopenhāgenā, 1996; pašportreti projektā "Living space", Vīnē, 1997), gan ir rīkojis personālizstādes Rīgā. A. Balčus ir strādājis arī ar krāsu foto (personālizstāde Rīgā, 1998).

Autors galvenokārt strādā ar melnbaltu fotogrāfiju, izmantojot šīs tehnoloģijas priekšrocības – darbi ir abstrakti, kā jau visa melnbaltā fotogrāfija, un spēlējas ar robežu starp dokumentālu reālismu un mākslinieka fantāzijā radītiem mākslīgiem tēliem, kurus vieno izmantotais modelis – pats autors. Gandrīz katrs teksts par mākslu postmodernisma laikmetā noteikti piemin fotogrāfes Sindijas Šermanes darbību. Šoreiz šī atsauce ir piedodama, jo arī A. Balčus darbos attēlotajiem tēliem piemīt konstruētas identitātes – viss, ko varētu saukt par reālu, patiesu, ir

Vienatnē ar/prei sevi

sociālu tradīciju radīta ilūzija.

A. Balčus darbos attēlotais cilvēks vienmēr ir viens, vientuļš savas identitātes meklējumos. Darbi var būt reizē vulgāri, izteiksmīgi un izaicinoši savā divdomībā, taču tie ir tikai forma, kurai saturu piešķir skatītājs. Tie rotaļājas ar vizuālām klišejām, vienlaikus gan aizskarot traģisko savas identitātes trūkumu, gan ironizējot par to. Jau vairāk kā pirms desmit gadiem Terijam Igltonam ir izdevies visai trāpīgi raksturot laikmetu: "... tipisks postmodernistiskais mākslas darbs ir rotaļīgs, pašironizējošs, pat šizofrēnisks, nekaunīgi izmantojot komercijas un tirgus valodu."

Traģiskais (izmisīgi identitātes meklējumi un par šizofrēnisku dēvēta personības šķelšanās, meklējot savu piederību konkrētai sociālai grupai) un ikdienišķais (darbu statiskais formāts, melnbaltā foto abstrakcija) tiek reducēts līdz vienam banalitātes līmenim – tieši tā, kā esam pieraduši orientēties pasaulē, vadoties pēc reklāmas un izklaides industrijas produktu radītajiem motīviem un tēlu galerijas.

To piepilda postmodernistiskās mitoloģijas "svētie" – no sabiedrības "izstumtie", kuru perversijas un trūkumi jau kopš Vivjenas Vestvudas un "Sex Pistols" tikšanās laikiem padarīti par popkultūras kulta objektu un lielisku mārketinga palīgīdzekli – transvestīti un citas seksuālās minoritātes, AIDS slimnieki, prostitūtas, narkomāni, marginālo subkultūru pārstāvji un citi. A. Balčus darbos mēs to visu atpazīstam, jo esam vienas masu kultūras bērni. Tās ir mūsu sašķeltās, nedrošās un samulsušās dvēseles, kuras ir saņēmušas vien konfektes un saldas mūzikas skaņas, gaidot atbildes uz jautājumiem un lūgšanām, un meklējot savu īsto Ego. Vienatnē esot, pienāk laiks meklēt daudzveidību, sarunu partnerus un svešiniekus pašam sevī.

Alise Tifentāle

žurnāliste